

Bilag 2

Handlingskatalog

Biodiversitetsstrategien

Holbæk Kommune

2025

Vand

Delmål	Underdelmål	Handling	Beskrivelse	Tilknyttet kerneområde
Vi skal have livet skal tilbage i Fjorden	Vi skal arbejde for at genskabe den marine natur	Arbejde for en balanceret brug af fjorden (fx stop af musling trawl og sejlfrie områder)	HGL - klimasejlad - havhøst kommune - dialog med myndigheder om restriktioner	KUFE
Vi skal have livet skal tilbage i Fjorden	Vi skal arbejde for at genskabe den marine natur	Reducer næringstilførsel	Sikre reduktion i tilførsel af kvælstof og fosfor til fjord og kystvande for at opnå god tilstand i vandmiljøet. Tiltag sker via vandområdeplaner og de kommende arealomlægningsplaner i treparten, f.eks. igennem konkrete lavbunds- og vådområdeprojekter, skovrejsning mv.	KMIE
Vi skal have livet skal tilbage i Fjorden	Vi skal arbejde for at genskabe den marine natur	Arbejde for at genetablere fjordens bund (fx etabler stenrev og plante ålegræs)	Det kommende kystvandråd kan have fokus på dette og der kan etableres samarbejde med andre relevante parter	KMIE
Vi skal have livet skal tilbage i Fjorden	Vi skal arbejde for at genskabe den marine natur	Mere overgangsnatur mellem å og eng – meget stort potentiale for biodiversitet	Udtagning af ånære landbrugsarealer f.eks. igennem Lokal Grøn Trepert.	KMIE
Vi skal have livet skal tilbage i Fjorden	Vi skal arbejde for at genskabe den marine natur	Forbedre monitorering og styring af spildevandssystemer og reducer overløb	Begrænsning i udledning af fosfor og kvælstof ved overløb samt registrering og begrænsning af overløbsmængder	KMIE
Vi skal have livet skal tilbage i Fjorden	Vi skal arbejde for at genskabe den marine natur	Prioritere naturbaseret regnvandshåndtering i områder med biodiversitetsinteresser	Etablere forsinkelses- -bassiner og lokale regnvandsløsninger under hensyntagen til de lokale biologiske og landskabelige forhold.	KMIE
Vi skal have livet skal tilbage i Fjorden	Vi skal arbejde for at genskabe den marine natur	Sammentænke genskabelse af vandløb med vandparkering	I gennemførsel af vandløbsprojekter skal vandparkeringsmuligheder afdækkes	KMIE
Vi skal have livet skal tilbage i Fjorden	Sikre at strandenge kan flytte ind i land når fjorden stiger	Undersøge mulighederne for at fjerne dæmninger og diger, der forhindrer naturen i at flytte sig	Indtænke dette i de kommende arealomlægningsplaner i treparten, f.eks. igennem vådområdeprojekter	KMIE
Vi skal have livet skal tilbage i Fjorden	Sikre at strandenge kan flytte ind i land når fjorden stiger	Udarbejde en prioritering af hvor der ønskes kystbeskyttelse (evt. formulering – få natur ind her)	Helhedsorienteret politisk strategi for hvor naturen får mulighed for at vandre ind i land og hvor materielle værdier kan beskyttes	KMIE
Vi skal forbedre og beskytte livet i åerne	God økologisk tilstand i åerne	Gennemføre alle vandområdeplanprojekter som er udpeget i Indsatsbekendtgørelsen. 120 km inden 2029		KMIE
Vi skal forbedre og beskytte livet i åerne	Balanceret grødeskæring	Balanceret grødeskæring	Udarbejde metode der kan indarbejdes i kommunens krav til grødeskæring. Det kan fx være kun at fjerne de planter der hæmmer vandets bevægelse via pincet. Opkvalificering af åmænd på baggrund af den nye metode og afdækning af evt. revision af regulativer.	KMIE
Vi skal forbedre og beskytte livet i åerne	God økologisk tilstand i åerne	Biodiversitets tiltag i forbindelse med vandløbsrestaurering (fx flere træer på brinkerne, sten i vandløb, "odder fristeder" og forsøg med at udsætte bæver)	Tilføje egen økonomi til vandområdeplanprojekter for at tilføje ekstra indsatser. Samarbejde med Fishing Zealand	KMIE
Vi skal forbedre og beskytte livet i åerne	Fritlæg rørlagte vandløb	Fritlæg alle rørlagte vandløb på kommunal ejendom, der ikke forhindres af bygninger	Afdækning af hvor der er rørlagte vandløb på kommunale matrikler og projektering af fritlæggelse.	KMIE/KUFE
Vi skal forbedre og beskytte livet i åerne	Fritlæg rørlagte vandløb	Pulje som private kan søge til fritlægning af rørlagte vandløb på egen matrikel	Sendt info til lodsejere med rørlagte vandløb om muligheden for at søge midler til at fritlægge, håndtering af ansøgninger og gennemførsel.	KMIE
Vi skal genskabe naturlige vådområder og søer	Sikre naturtilstanden i søer og skab nye	Kommunal pulje til etablering og forbedring af søer med henblik på at fremme padder	Pulje så private lodsejere kan søge om oprensning eller etablering af nye vandhuller (evt. prioriterer i forhold til arter der har brug for det)	KMIE
Vi skal genskabe naturlige vådområder og søer	Genskabe moserne og de mindre vådområder	Fortsætte indsatsen med udtagning af de kulstofrige lavbundsprojekter	Fortsat søge projekter under nationale puljer og samarbejde med Naturstyrelsen	KMIE
Vi skal genskabe naturlige vådområder og søer	Genskabe moserne og de mindre vådområder	Afbryde grøfter på \$3 arealer i prioriterede områder	Dialog med lodsejere der har paragraf 3 arealer med grøfter	KMIE
Vi skal genskabe naturlige vådområder og søer	Sikre naturtilstanden i søer og skab nye	Anlægge vandhuller på kommunale ejendomme søer med henblik på at fremme padder	Screening og udpegning af relevant kommunale områder til anlæg og gennemførsel	KUFE
Vi skal genskabe naturlige vådområder og søer	Sikre naturtilstanden i søer og skab nye	Realisere restaureringen af Skarresø	Indsats for Skarresø er udpeget i den seneste vandområdeplan og forundersøgelse er allerede i gang. Der skal fortsat sikres realisering af projektet	KMIE
Vi skal genskabe naturlige vådområder og søer	Sikre naturtilstanden i søer og skab nye	Skab sprøjte- og gødningsfri randområder ved eksisterende søer	Påvirkning af lovgivere så regel indføres nationalt	KMIE

Vi skal genskabe naturlige vådområder og søer	Genskabe moserne og de mindre vådområder	Pulje så private kan søge midler til at genskabelse mindre vådområder, der ikke dækkes af nationale puljer	Informerer om puljen og sende info direkte til relevante lodsejere fx lodsejere der har søgt permanent udtagning og som er identificeret i screening	KMIE
Vi skal genskabe naturlige vådområder og søer	Genskabe moserne og de mindre vådområder	Målrettet indsats for mindre vådområder som ikke falder inden for nationale puljer	Screening af oplagte enkelt mark områder til brydning af dræn. Blandt andet baseret på vores risikokort for regnvands oversvømmelse. Information til lodsejere om nationale eller lokale puljer til at gennemføre projektet	KMIE
Vi skal genskabe naturlige vådområder og søer	Sikre naturtilstanden i søer og skab nye	Øget tilsyn, beskyttelse og opfølgning på små vandhuller der forsvinder eller ændres	Fokuseret kampagne hvert 3. år der via luftfotos ser afdækker om vandhuller er forsvundet	KMIE

Land

Delmål	Underdelmål	Handling	Beskrivelse	Tilknyttet kerneområde
Vi skal passe på og beskytte den natur og biodiversitet, vi allerede har	Udvid data om tilstanden af den lokale biodiversitet	Bedre kortlægning og monitorering af naturtyper og arter	Gennemførelse af kortlægning for udvalgte arter eller artsgrupper, så vidensgrundlag løftes. Herved vil konkrete tiltag til biodiversitet bedre kunne målrettes. Kortlægning kan evt. laves i	KMIE
Vi skal passe på og beskytte den natur og biodiversitet, vi allerede har	Udvid data om tilstanden af den lokale biodiversitet	Lav baseline undersøgelser af naturindhold inden igangsættelse af større naturprojekter	For at styrke viden om effekten af naturplejetiltag og for at dokumenterer udviklingen i biodiversiteten undersøges biodiversiteten inden projekter sættes i gang så der er en ”før”	KMIE
Vi skal passe på og beskytte den natur og biodiversitet, vi allerede har	Bekæmp invasive arter	Vejledninger på hjemmesiden om bekæmpelse af: japansk pileurt, Bjørneklo ol	Nyeste metoder til at bekæmpe arterne afdækkes og ligges på hjemmesiden	KMIE
Vi skal passe på og beskytte den natur og biodiversitet, vi allerede har	Bekæmp invasive arter	Pulje som private kan søge til at bekæmpe invasive arter, der ikke er pligt til at bekæmpe	Information og administration af pulje. Indsatsen skal prioritere bekæmpelse på §3 arealer	KMIE/KUFE
Vi skal passe på og beskytte den natur og biodiversitet, vi allerede har	Reducer næring og miljøfremmede stoffer	Brugen af pesticider skal reduceres	Information og kampagner om hvor vigtigt det er ikke at sprøjte sin have og grønne arealer. Prioriter områder med drikkevands interesser under byer.	KMIE
Vi skal passe på og beskytte den natur og biodiversitet, vi allerede har	Reducer næring og miljøfremmede stoffer	Spildevandsrensning i åbent land bringes i mål	Ved udgangen af 2027 skal det sidste påbud være sendt til grundejere der ikke har en lovlig spildevandsløsning	
Vi skal passe på og beskytte den natur og biodiversitet, vi allerede har	Reducer næring og miljøfremmede stoffer	Rensningsanlæggene skal handle hurtigt for at leve op til kommende nationale miljøstandarder		
Vi skal passe på og beskytte den natur og biodiversitet, vi allerede har	Reducer næring og miljøfremmede stoffer	Kortlægning af foreninger med pesticidrester fra tidligere plantager i kommunen	Holbæk Kommune har tidligere haft mange frugtplantager. I driften af disse plantager, er der blevet brugt sprøjtemidler der i dag er forbudte. Sprøjtemidlet bliver i det øverste jordlag. For at	KMIE
Vi skal passe på og beskytte den natur og biodiversitet, vi allerede har	Reducer næring og miljøfremmede stoffer	Strategi for jordflytning og anvendelse	Strategien skal blandt andet forholde sig til genanvendelse af jord i stedet for brug af nyt grus og hvor der evt. kan etablere projekter, hvor jord kan bruges lokalt	KMIE
Vi skal passe på og beskytte den natur og biodiversitet, vi allerede har	Øget indsats på myndighedsarbejde under naturbeskyttelsesloven og	Øget indsats og hurtigere håndhævelse overfor overtrædelser på §3 arealer	Sikre eksisterende – brandmandens lov... administrationen vil fremlægge udkast til rammerne for skærpet praksis til politisk beslutning .	KMIE
Vi skal passe på og beskytte den natur og biodiversitet, vi allerede har	Øget indsats på myndighedsarbejde under naturbeskyttelsesloven og forvaltningen af Natura 2001	Informationspakke til nye ejere af ejendomme med §3 natur	I et passende antal gange om året udsendes information til nye ejere af matrikler med §3 natur. Informationen vil dække hvad §3 natur er, hvad de nye ejere ikke må ændre og hvad der kan gøres for at fremme biodiversiteten på arealet.	KMIE
Vi skal passe på og beskytte den natur og biodiversitet, vi allerede har	Øget indsats på myndighedsarbejde under naturbeskyttelsesloven og forvaltningen af Natura 2002	Gennemførelse af naturpleje på grundlag af Natura 2000 planer prioriteres højt	Indsatser i Udby Vig, Store Åmose, Skarresø og Tempelkrogen realiseres.	KMIE
Vi skal genskabe og forbedre den natur og biodiversitet, vi allerede har	Vi skal forbedre beskyttelsen af natur i eksisterende fredninger	Kommunens fredninger skal leve op til miljøministeriets standard for naturfredninger	Gennemgå eksisterende fredninger og vurderer om de lever op til en naturfredning. Dem der ikke lever op til kravene, skal der arbejdes for at få til at leve op til IUCNs standard for beskyttet natur	KMIE
Vi skal genskabe og forbedre den natur og biodiversitet, vi allerede har	Beskytte og udvikle arealer med høj bioscore	Prioriter naturpleje i områder med høj bioscore	Indgå frivillige aftaler om løbende naturpleje på naturmæssigt værdifulde arealer.	KMIE
Vi skal genskabe og forbedre den natur og biodiversitet, vi allerede har	Beskytte og udvikle arealer med høj bioscore	Sikre bufferzoner op til vigtig natur	Indgå frivillige aftaler om udtagning af arealer op til arealer med høj naturværdi for at mindske randpåvirkning.	KMIE
Vi skal genskabe og forbedre den natur og biodiversitet, vi allerede har	Beskytte og udvikle arealer med høj bioscore	Opkøb af værdifuld natur og arealer der grænser op til disse områder	Udvikling af strategi for opkøb af jord med henblik på blandt andet mere skov, natur, biodiversitet, rekreativ værdi og CO2-reduktion/-binding, grundvandsbeskyttelse.	KMIE/KUFE
Vi skal genskabe og forbedre den natur og biodiversitet, vi allerede har	Mere biodiversitet i skovene	Dialog med private skovejere om, dødt ved, naturlig hydrologi, urørt skov og tilskudsordninger	Gennemførelse af informationskampagne i samarbejde med udvalgte skovkonsulenter – f.eks. som info-foldere eller aftenmøder. Prioriterer dialog om urørt skov i private skove, der ligger inden for områder med potentiale for store sammenhængende naturområder. Dialog med produktionsskove om at øge deres mængde af dødt ved til 24m3/ha	KMIE
Vi skal genskabe og forbedre den natur og biodiversitet, vi allerede har	Mere biodiversitet i skovene	Pulje som private kan søge til naturlig hydrologi i skove	Informeres om i forbindelse med dialog med private skoejere	KMIE
Vi skal genskabe og forbedre den natur og biodiversitet, vi allerede har	Mere biodiversitet i skovene	Gennemføre forvaltningsplanen for urørt skov på kommunens skove	Læs planen her: https://holbaek.dk/service-og-selvbetjening/teknik-og-miljoe/natur/skovene/uroert-skov	KMIE
Vi skal genskabe og forbedre den natur og biodiversitet, vi allerede har	Etablere flere naturplejeprojekter	Etabler helårsgræsning med køer, heste el. på kommunale arealer	Hvor muligt etableres helårsgræsning på kommunale arealer, da der herved opnås den bedste naturpleje	KMIE
Vi skal genskabe og forbedre den natur og biodiversitet, vi allerede har	Etablere flere naturplejeprojekter	Arbejd for græsning - gerne helårsgræsning - med køer, heste el. i private skove og, moser og lysåbne arealer	Opsøgende og løbende dialog med private lodsejere og dyreholdere. Eksisterende kommunale projekter, fx lavbundsprojekter der etableres prioriteres	KMIE
Vi skal genskabe og forbedre den natur og biodiversitet, vi allerede har	Engager kommunens virksomheder i naturgenopretning	Holbæk Erhvervsforum skal understøtte deres medlemmer i at arbejde med biodiversitet	Ved indgåelse af næste kontrakt mellem HEF og Kommunen indarbejdes biodiversitet.	KMIE

Vi skal genskabe og forbedre den natur og biodiversitet, vi allerede har	Engager kommunens virksomheder i naturgenopretning	Dialog med kommunens erhvervsforeninger og interesserede virksomheder om mulighederne for at bidrage til den lokale indsats for mere natur og biodiversitet.		
Vi skal genskabe og forbedre den natur og biodiversitet, vi allerede har	Engager kommunens virksomheder i naturgenopretning	Lokale besøg hos erhvervsfora og lokalfora		
Vi skal skabe nye naturområder med høj biodiversitet, hvor mange forskellige arter af dyr og planter kan trives	Skabe 4-5 store (500-5000 hektar) sammenhængende og selvforvaltende naturarealer	Kortlægge og prioritere områder i kommunen. Udarbejde kriterier for hvad der skal arbejdes med for at skabe stor sammenhængende og selvforvaltende naturområder med høj biodiversitet. Udarbejde forprojekter til afklaring af lodsejerinteresse, afdækning af stedsspecifikke naturpotentialer ol.	På baggrund af kortlægning, er syv områder i kommunen udpeget til potentielle områder for stor sammenhængende natur. Se XXX Udpegningsen løftes ind i den lokale trepart . Definition af hvilke greb der kan/skal arbejdes med i omlægningen af landbrugsjord og hvilken pleje der skal sikres efterfølgende. Fx græsning og naturlige dynamikker som, naturlig hydrologi, naturligt græsningstryk, naturlig trænedbrydning. Dialog med relevante lodsejere, fonde, Naturstyrelsen og andre relevante parter om at realiserer de sammenhængende arealer	KMIE
Vi skal skabe nye naturområder med høj biodiversitet, hvor mange forskellige arter af dyr og planter kan trives	Omlægge dyrket jord til natur og skov med høj biodiversitet	Ny kommunal skov skal etableres med formål om at blive urørt skov	Skovrejsningen skal følge forvaltningsplanen for rørt skov. Læs planen her: https://holbaek.dk/service-og-selvbetjening/teknik-og-miljoe/natur/skovene/uroert-skov	KMIE
Vi skal skabe nye naturområder med høj biodiversitet, hvor mange forskellige arter af dyr og planter kan trives	Omlægge dyrket jord til natur og skov med høj biodiversitet	Opsøgende dialog og information til relevante lodsejere om at omlægge deres jord	Information om tilskud til omlægning, skovrejsning osv. henvendelser prioriteres efter højeste mulighed for synergi til fx grundvandsbeskyttelse, udvidelse af eksisterende natur, faunapassager, ol	KMIE
Vi skal skabe nye naturområder med høj biodiversitet, hvor mange forskellige arter af dyr og planter kan trives	Omlægge dyrket jord til natur og skov med høj biodiversitet	Opkøb og lav naturpleje i færdiggravede råstofgrave	Udvikling af strategi for opkøb af jord med henblik på blandt andet mere skov, natur, biodiversitet, rekreativ værdi og CO2-reduktion/-binding, grundvandsbeskyttelse Oprettelse af opkøbspulje og forvaltning af denne.	KMIE
Vi skal sørge for, at der er mange forskellige arter af planter og dyr på de dyrkede marker	Fordoble det økologisk dyrkede areal i kommunen	Krav om minimum 80% økologisk indkøb i kommunen	Samarbejd og lav partnerskab med økologisk landsforening og praktisk økologi	
Vi skal sørge for, at der er mange forskellige arter af planter og dyr på de dyrkede marker	Fordoble det økologisk dyrkede areal i kommunen	Motiverer konventionelle landbrugere til at omlægge til økologisk drift	Samarbejd og lav partnerskab med økologisk landsforening og praktisk økologi	KMIE
Vi skal sørge for, at der er mange forskellige arter af planter og dyr på de dyrkede marker	Højere biodiversitet i det konventionelt dyrkede landbrug	Beskytte småbiotoper og lavninger i kommuneplanen	Indarbejde i kommende kommuneplan	KMIE
Vi skal sørge for, at der er mange forskellige arter af planter og dyr på de dyrkede marker	Højere biodiversitet i det konventionelt dyrkede landbrug	Arbejde for tiltag der øger antallet af agerlands fugle, da fugle er gode indikatorer for biodiversitetens generelle tilstand	Tilbyd biodiversitetstjek til konventionelle landbrugere der Fx fokuserer på at beskytte levende hegn og skab flere i det dyrkede areal	Alle

By

Delmål	Underdelmål	Handling	Beskrivelse	Tilknyttet kerneområde
Vi skal beskytte og øge mangfoldigheden af planter og dyr i byerne	Alle byområder skal leve op til 3-30-300 reglen, der fastsætter hvor mange træer, trækronedækning og grønne områder der skal være i byer.	Plante flere træer på kommunale arealer	Der skal arbejdes målrettet med at plante flere træer i forbindelse med anlægsprojekter i byerne. Desuden skal træplantning prioriteres i alle grønne områder. 3-30-300 reglen skal anvendes som rettesnor for indsatsen.	KMIE
Vi skal beskytte og øge mangfoldigheden af planter og dyr i byerne	Alle byområder skal leve op til 3-30-300 reglen, der fastsætter hvor mange træer, trækronedækning og grønne områder der skal være i byer.	Udarbejde en træpolitik	Træpolitikken skal bidrage til fremme af mere biodiversitet i byerne. Ved blandt andet at kortlægge eksisterende træer, plante flere træer, sætte rammer for hvordan vi drifter.	KMIE
Vi skal beskytte og øge mangfoldigheden af planter og dyr i byerne	Alle byområder skal leve op til 3-30-300 reglen, der fastsætter hvor mange træer, trækronedækning og grønne områder der skal være i byer.	Partnerskab for biodiversitet med relevante partnere, der forvalter areal i byerne	Partnerskaber med grundejerforeninger og boligselskaber og andre store grundejere med henblik på at øge biodiversiteten i de grønne områder i byerne der ikke er ejet af kommunen selv	KMIE
Vi skal beskytte og øge mangfoldigheden af planter og dyr i byerne	Alle byområder skal leve op til 3-30-300 reglen, der fastsætter hvor mange træer, trækronedækning og grønne områder der skal være i byer.	I lokalplanlægning skal det sikres, at værdifulde træer og beplantninger bevares.	Ved lokalplanlægning skal eksisterende værdifuld beplantning sikres, mod fældning. Ny bebyggelse skal således respektere den eksisterende værdifulde beplantning i området.	KMIE
Vi skal beskytte og øge mangfoldigheden af planter og dyr i byerne	Vi skal have Mere bynær natur der fremmer 77 arter at hjælpe i byen!" i alle byer i kommunen	Den kommunale arealforvaltning og drift skal understøtte mere biodiversitet	Oplæring af driftsmedarbejdere. ejendomsforvaltere og evt. eksterne der forvalter kommunale arealer. Formulering af driftsprincipper og formidling af driftomlægning. Der skal plantes træer og buske der er værdifulde føde og levesteder for planter og dyr.	KMIE
Vi skal beskytte og øge mangfoldigheden af planter og dyr i byerne	Vi skal have Mere bynær natur der fremmer 77 arter at hjælpe i byen!" i alle byer i kommunen	Kommunale bygge- og anlægsprojekter skal understøtte mere biodiversitet	Fysiske bygge- og anlægsprojekter. fx skybrudsprojekter, områdeløft, skoler- og institutioner og havnearealer, skal understøtte mere biodiversitet. I anlægssager skal det fremgå af bugettet hvad der afsættes til fremme af biodiversitet.	KUFE
Vi skal beskytte og øge mangfoldigheden af planter og dyr i byerne	Vi skal have Mere bynær natur der fremmer 77 arter at hjælpe i byen!" i alle byer i kommunen	Vi skal sikre dyr, der udelukkende bor i bygninger, som f.eks. musejler, skimmelflagermus og andre	Undersøge hvilke muligheder vi har som myndighed i sagsbehandling af fx byggesager og udvikling af informationsmateriale.	KMIE
Når vi planlægger nye byområder, skal vi sørge for at skabe plads til mange forskellige planter og dyr	Biodiversitetskrav skal indarbejdes i planlægningen	Kommuneplanen skal aktivt medvirke til at fremme biodiversitet i byerne	Fastsættes en minimumsprocent for andel grønne arealer, herunder naturarealer i kommuneplanens rammer.	KMIE
Når vi planlægger nye byområder, skal vi sørge for at skabe plads til mange forskellige planter og dyr	Biodiversitetskrav skal indarbejdes i planlægningen	Biodiversitetskrav skal indarbejdes i lokalplaner	Der skal fastsættes krav til kvaliteten af natur og biodiversitet i lokalplanlægningen. Der skal eksempelvis fastsættes krav til grønne løsninger i byggeriet, arbejdes aktivt med biodiversitet i lokalplaner for VE-anlæg samt indtænkes bynatur i grønne områder ved boligudvikling, herunder ved at tilsigte at rørlagte vandløb fritlægges for at sikre værdifulde føde, leve og ynglesteder for planter og dyr.	KMIE
Når vi planlægger nye byområder, skal vi sørge for at skabe plads til mange forskellige planter og dyr	Biodiversitetskrav skal indarbejdes i planlægningen	Indarbejde biodiversitet i øvrige relevante planer og strategier	Når der igangsættes planer og strategier, skal biodiversitet hvor relevant, være et prioriteret tema der indarbejdes i synergi med de øvrige mål.	KMIE
Når vi planlægger nye byområder, skal vi sørge for at skabe plads til mange forskellige planter og dyr	Biodiversitetskrav skal indarbejdes i planlægningen	Samarbejde med FORS om synergiprojekter	Når der udvikles anlægsprojekter i samarbejde med FORS (bl.a. omkring udrulning af fjernvarme) skal genetableringen af områderne komme biodiversiteten til gavn	KMIE
Når vi planlægger nye byområder, skal vi sørge for at skabe plads til mange forskellige planter og dyr	Regnvandshåndtering skal komme biodiversiteten til gavn	Administrationen skal understøtte biodiversitetsvenlig regnvandshåndtering i udviklingsprojekter ved at prioritere naturbaserede grønne løsninger fremfor grå betonløsninger	Samarbejde med FORS, udviklere og private grundejere om overfladehåndtering af regnvand. Indarbejde biodiversitetsfremmende tiltag i udformning og beplantning i forhold til regnvandsløsninger	KMIE
Vi skal skabe nye naturområder tæt på byerne	Vi skal skabe mere natur og flere rekreative områder, der kan binde by og land bedre sammen	I forbindelse med helhedsplaner og nye udviklingsområder, skal grønne sammenhængende stukturer i relation til byudvikling sikres.	Der skal være fokus på at skabe sammenhængende grønne stukturer i de helhedsplaner der igangsættes, samt i forbindelse med øvrige nye udviklingsområder. Herudover skal der være fokus på at koble områderne sammen således der skabes grønne korridorer for dyre og planteliv.	KMIE/KUFE

Vi skal skabe nye naturområder tæt på byerne	Vi skal skabe mere natur og flere rekreative områder, der kan binde by og land bedre sammen	Kommunen vil arbejde for at udvide naturområder ved byerne	Målet kan nås gennem opkøb af områder der støder op til de kommunale naturområder, byer og byområder, eller hvis lodsejere omlægger driften, så naturindholdet øges. Begge metoder vil forudsætte målrettet dialog med lodsejere i områderne.	KMIE/KUFE
Vi skal skabe nye naturområder tæt på byerne	Vi skal skabe mere natur og flere rekreative områder, der kan binde by og land bedre sammen	Ved byudvikling skal der være dialog og information til grundejere af bynære arealer om hvordan planen kan sikre en grøn struktur i relation til byen	Bl.a. ved at afvikle møder med relevante grundejere og lodsejer samt fokus på at fremme byudvikling der også samtidig sikrer områder til bynær natur.	KMIE

Viden

Delmål	Underdelmål	Handling	Beskrivelse	Tilknyttet kerneområde
Vi skal sikre, at borgerne forstår, hvorfor biodiversitet er vigtigt	Der skal være adgang til information og aktiv formidling af biodiversitet	Der skal laves information til boligselskaber, grundejerforeninger og private om biodiversitetsvenlig forvaltning af grønne områder og haver	Informationsmateriale med anbefalinger til etablering, drift, pleje af biodiversitetsvenlige arealer. Materialet udsendes/omdeles	KMIE
Vi skal sikre, at borgerne forstår, hvorfor biodiversitet er vigtigt	Der skal være adgang til information og aktiv formidling af biodiversitet	Der skal være informationstavler ved konkrete projekter der skal fremme biodiversiteten	Når der etableres konkrete projekter der skal fremme biodiversiteten, skal der informeres ved skiltning hvordan projektet understøtter biodiversiteten	KMIE
Vi skal sikre, at borgerne forstår, hvorfor biodiversitet er vigtigt	Der skal være adgang til information og aktiv formidling af biodiversitet	Understøtte lokalområder og frivillige i at udvikle biodiversitetsprojekter	Holbæk Kommune kan understøtte lokalområderne med nødvendig viden om lokale tiltag der skal fremme biodiversiteten i lokalområder. Det kan blandt andet være ved at informere om konkrete planer i området vha tilgængeligt kortmateriale, eller afholde aktiviteter hvor borgerne kan komme og blive klogere på hvad man kan gøre for at understøtte biodiversiteten	KMIE/KUFE
Vi skal sikre, at borgerne forstår, hvorfor biodiversitet er vigtigt	Der skal være adgang til information og aktiv formidling af biodiversitet	Udbygge hjemmesiden med viden som kan udveksles og der kan findes oplysninger om hvor vi har projekter	Holbæk kommune vil udarbejde en hjemmeside for biodiversitetsstrategien hvor det er muligt at samle og dele viden, dels på tværs af kommunens forvaltninger og dels hvor det	KMIE
Vi skal sørge for, at børn og unge ved hvordan de påvirker biodiversitet	Børn skal, i daginstitutioner og folkeskolen, arbejde med hvad biodiversitet er og hvilken værdi det har for vores samfund	Afholde aktiviteter hvor børn lærer om biodiversitet (biodiversitetsuge, bidrage til konkrete projekter)	Som en del af at øge fokus på børns viden om biodiversitet skal der afvikles aktiviteter for børn. Dette kan gøres i samarbejde med skolerne og/eller der kan indtænkes aktiviteter om biodiversitet i events der allerede afholdes årligt i kommunen.	KMIE/LAER
Vi skal sørge for, at børn og unge ved hvordan de påvirker biodiversitet	Børn skal, i daginstitutioner og folkeskolen, arbejde med hvad biodiversitet er og hvilken værdi det har for vores samfund	Etabler en grøn tråd for børn i alderen 0-16 år gennem læreplaner i daginstitutioner og læringsmål i skolerne. Understøt med samarbejder mellem skoler, organisationer og virksomheder der arbejder med biodiversitet	Styrke udbuddet af undervisningstilbud og pædagogiske aktiviteter, der kan medvirke til at skabe opmærksomhed på biodiversitet fra børnehaven til slutningen af folkeskolen. Implementer konkrete redskaber i skolen (grejbank, grønne skolegårde). Fokus på at kunne rådgive og understøtte skoler og institutioners fysiske omdannelse til mere og bedre biodiversitet	KMIE/LAER
Vi skal sørge for, at børn og unge ved hvordan de påvirker biodiversitet	Børn skal, i daginstitutioner og folkeskolen, arbejde med hvad biodiversitet er og hvilken værdi det har for vores samfund	Etabler samarbejde med pædagoguddannelsen – grøn linje	Uddannelse i biodiversitet af pædagoger Undervisningen skal have blik for både det pædagogiske og praktiske	KMIE/LAER
Vi skal sørge for, at børn og unge ved hvordan de påvirker biodiversitet	Alle unge skal have mulighed for at deltage i fællesskaber der arbejder med forbedring af biodiversitet	Flere ungefællesskaber der arbejder med naturen og er med til at understøtte biodiversitet	Øge fokus på viden om biodiversitet i de allerede eksisterende ungefællesskaber og afdækning af muligheden for at Etablerer friluft/natur ungdomsklubber/ udflytter klubber, og evt udvekslinger med unge fra andre lande	KUFE
Vi skal sørge for, at børn og unge ved hvordan de påvirker	Alle unge skal have mulighed for at deltage i fællesskaber der arbejder med forbedring af	Træk naturen ind på de unges platforme	I forbindelse med indsatser for mere biodiversitet skal viden deles på platforme som de unge er på. Det kan gøres i samarbejde med Holbæk Kommunes ungeambassadører	LAER/UDIK

Vi skal styrke kommunens viden og samarbejde om biodiversitet	Kommunens administration skal sørge for, at alle medarbejdere inkluderer klima- og biodiversitetshensyn i deres opgaver	Opkvalificering af ansatte og arbejdsgange	Afdækning af myndighedsbarrierer for privates etablering af skov, sø og fritlægning af rørlagte vandløb. Screene biodiversitetskonsekvenser i dagsordenspunkter – sikre at negative påvirkninger af biodiversiteten fremgår under "miljø og klima" påvirkninger i politiske dagsordenspunkter (lave guide/spørgeskema til hjælp)	UDIK/KMIE
Vi skal styrke kommunens viden og samarbejde om biodiversitet	Kommunens administration skal sørge for, at alle medarbejdere inkluderer klima- og biodiversitetshensyn i deres opgaver	Etabler et kommunalt biodiversitetsnetværk hvor der kan videns udveksles på tværs af kerneområderne, inkl. Aktører, der arbejder med naturgenopretning/bevaring i kommunen	Kommunalt netværk med interne som eksterne aktører, der arbejder med natur og biodiversitet, naturbevaring, naturgenopretning mv. Et biodiversitetsråd skal bidrage til sparring, udvikling af projekter og samarbejder samt synliggøre handlemuligheder for borgere såvel som virksomheder. Formålet er at sætte fokus på hvordan alle kan tage del i målopnåelsen af biodiversitetsstrategien. Netværket skal undersøge hvordan erfaringsopsamling, videndeling og udvikling m.m. mellem alle forvaltninger kan forbedres	Alle/KUFE er tovholder
Vi skal styrke kommunens viden og samarbejde om biodiversitet	Samarbejde og netværk skal styrkes på tværs af de Institutioner der arbejder med natur, biodiversitet og formidling.	Styrke Holbæks Grønne Lunge (Kommunens videnscenter for klima, miljø og natur for børn og unge)	Bidrage til/understøtte skoler og institutioners indsatser med at give børn mere viden om biodiversitet, eksempelvis ved at gøre tilbuddene gratis.	KUFE